

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

18 יוני 2019

י"ס 21954-06-19 ד. נ' ה.

לפני כבוד השופט ארז שני

המבקש: ז. ח. ד.

נגד

המשיבה: ג. ה.

נוכחים:

המבקש וב"כ - עו"ד גיל איכבום

המשיבה בעצמה

פסק דין

לפניי תובענה ליישוב סכסוך אשר ברור כי הליכי יישוב הסכסוך ביחידת הסיוע אין להם שום סיכוי שיצלחו. שני הצדדים הם, בין השאר, הורים לילד בן כחמש עשרה שנה, השניים מתעבים זה את זה, אינם מסוגלים להידבר זה עם זה והבקשה שלפניי נפתחה שעה כחודשיים נותק הקשר בין בן החמש עשרה לבין אביו.

נחה דעתי כי הטריגר לניתוק היחסים היתה תחושתה של האם שהאב התעמר בה והכביד עליה על פני זמן ממושך, ברצונה להוציא דרכון ... לשני ילדי הצדדים. זה הוא הרקע ואיש אינו כופר בכך.

אומר, שנסיונה של האם להצדיק את הנתק אשר נוצר באירועים שלטענתה אירעו לפני חודשים או שנים רבים עובר לניתוק הקשר, אין בהם כדי להסביר את העיתוי הנוכחי. הדברים נעוצים, כאמור, באי ניפוקו של הדרכון

אין לי ספק שהאב, בהתנהלותו, "שיחק" לידי האם: ניהול שיחה עם חבריו של הקטין שהיה בה כדי לביישו; כתיבת אמרות הבל על דרך הומור המובן לאב בלבד בקבוצת ה- "WhatsApp" הכיתתית, עד כדי כך שהורים ביקשו להרחיק את האב מן הקבוצה ועוד – אכן, היה בהם גם כדי לבייש את הקטין ולתחושתו שמחה האם מאוד "להסתתר" מאחורי רצונו של הקטין שלא לראות עוד את אביו. תחושתו היא שהאם סוברת כי האב מזיק לקטין, הקטין צודק ולה ממילא, לשיטתה, "אין מה לעשות".

ברור לי לחלוטין שמבחינת האם, כשהיא אומרת שבאופן כללי לא טוב שילד מתנתק מן אביו, אין מדובר אלא ב"מס שפתיים", שכן באותה נשימה סוברת היא שמן האב הספציפי הזה רשאי הקטין להתנתק.

ניכור הורי הוא מצב בו מתנתק קשר בין הורה לבין ילדו וללא צידוק סביר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

18 יוני 2019

י"ס 21954-06-19 ד. נ' ה.

1 כאשר חותרים אנו לחידוש קשר אין אנו מחייבים בהכרח את הקטין לחזור אל סדרי השהיה אשר
2 נפסקו בעבר, אף שאומר כי האם, כמשמורתית ואשר האחריות לשמירת הקשר מוטלת בכובד משקל
3 על כתפיה, לא פנתה וביקשה היתר לקטוע את הקשרים שבין הבן לאב.
4

5 נכון שיישוב סכסוך, הליך שמטבעו נועד להימשך חודשים ספורים ולא יותר מכך, אינו הליך מתאים
6 לפתרון סוגיות כגון דא ואולם, אומר שוב ובקול גדול – הצידוק כביכול, עדיף לכנותו "תירוץ" של
7 סירוב להזדרז בחתימה על מסמכי דרכון רומני כסיבה לנתק בקשר הוא בלתי סבור, גם אם האב
8 גרם בעבר בושת פנים לקטין לשיטתו.
9

10 עצם התמיכה של האם, עתים על דרך ה"ישיבה על הגדר", עתים על דרך שיתוף הקטינים בראיית
11 המצב כפי שהיא רואה אותו בניתוק מייצר ניכור הורי.
12

13 אמרתי וכתבתי בעבר, בהפנותי אף לעמ"ש (ת"א) 60592-03-15 על האסמכתאות הנקובות שם ומפי
14 כבוד השופט שוחט, כי ניכור הורי הוא לא רק תופעה שהיא בניגוד לטובת הילד והיא בראש
15 ובראשונה תופעה בלתי חוקית. כתבתי שילד אינו רשאי "להתגרש" ממי מהוריו והורה הנותן "ברכת
16 דרך" בין במעשה ובין במחדל לקיומו של מצב כזה, אזי הוא נוהג בצורה בלתי חוקית.
17

18 טענתה של האם שאין היא רואה מה ביכולתה לעשות לא רק תורמת לניכור ההורי, אלא "מתנגשת"
19 מצח אל מצח עם חיובה של האם לעשות ובמקרים מסוימים הגיעו דברים לידי כך שכאשר נתן בית
20 המשפט הוראה חוקית לפגישה בין הורים והאם לא צייתה, היו כרוכים הדברים בענישה על דרך
21 חוק העונשין ובמקרה ספציפי אחד אף במאסר בפועל של האם (וראה פל"א 187438/13 בבית משפט
22 השלום ברחובות).
23

24 מכיר אני באפשרות כי ניכור הורי יכול להיווצר כאשר הקטין הוא ה"רוח החיה" או כאשר "מתניע"
25 ההורה את הניכור ההורי ולאחר מכן הקטין כבר "רץ לבד" כדי כך שההורה המנכר מתקשה לחזור
26 בו.
27

28 נוכל לומר במקרה כזה שאנו במצב שהנוק כבר נעשה, תוך שחששנו העיקרי הוא שקטין שהורהו נתן
29 לו את הזכות "להתגרש" מהורהו האחר, הופך בעיני עצמו ל"כל-יכול", על הקשיים הצפויים בעתיד
30 לאישיותו של קטין כזה.
31

32 הזכרתי את פסק הדין של בית המשפט המחוזי, זה האחרון מאזכר פסק דין של בית המשפט העליון
33 אשר עסק בתורתו של גרדנר לעניין הניכור ההורי.
34

35 רוצה אני להפנות תשומת לב לפסק דין מעניין ומאלף אשר יצא תחת ידי בית המשפט לענייני
36 משפחה בחיפה (כבוד השופטת הילה גורביץ-שינפלד), שם הניח בית המשפט לתפיסתו של גרדנר

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

18 יוני 2019

י"ס 21954-06-19 ד. ג' ה.

ובחר להתמקד דווקא בעבודתו של דוקטור צילדרס ושל ג'ון בונבי, אשר ראו בניכור הורי למעשה הורות פתוגנית – לאמור, הורות הלוקה בחול.

אין למעשה עוד מחלוקת כי ניכור הורי נחשב כהתעללות בקטין, כפגיעה בקטין ואין הוא יכול לעלות בקנה אחד עם טובתו של קטין. אין גם מחלוקת כי לבית המשפט אין את הפריבילגיה שלא להתערב.

אם ישאל שואל כלשהו הכיצד מעז אני לומר שאין עוד מחלוקת שניכור הורי הוא התעללות בקטין, שהרי המעיין ב-"די.אס.אן 5" יתקשה למצוא הגדרה ישירה ויצטרך לעשות אנלוגיות מסוימות ובמקרה שכזה יפנה נא השואל לפרסומיו של ארגון הבריאות העולמי על פרסומיו לעניין הקטלוג הממוין של מחלות והפרעות נפשיות וימצא כי ביום 25.05.2019 הכיר ארגון הבריאות העולמי במונח "ניכור הורי" כהפרעה המובנית בתוך קטגוריה של בעיות ביחסי הורה-ילד.

שעה שה- "די.אס.אן" הוא בעיקרו תמציות סיכום דיווחים של אנשי טיפול בארצות הברית, יכול ולא ירחק היום אגב העדכונים אשר נעשים ב-"די.אס.אן", כי בעקבות ארגון הבריאות העולמי אגב עדכון ה- "די.אס.אן", ימצאו המחקרים הקובעים כי ניכור הורי הוא אגב התעללות בקטין את מקומם גם ב-"די.אס.אן" ולא רק בפרסום ארגון הבריאות העולמי.

כך או אחרת, נחה דעתי כי התנהלותיות והתנהגויות חסרות גבולות לאורך הזמן של האב "מונפו" בידי האם כך שהנתק נוצר ללא הצדק ועם זאת בית המשפט אינו יכול להשלים, שהרי הברירה אינה רק סנקציות כלפי האם. לבית המשפט אף סמכויות לנהוג בסנקציות כלפי הקטין, כמובן באופן מידתי ומבלי לפגוע בחירויות היסוד של הקטין.

הסברתי לצדדים כי לעת הזו לא מתבקש הקטין אלא לבלות עם אביו כשעה בבית קפה, על-מנת לחדש את הקשר. האם אמרה כי תשתדל לפעול בכיוון זה ומעדיף אני ליתן לאם ולקטין הזדמנות לתקן את המעוות.

אני מורה כי תוך 7 ימים יתאמו האם ובא כוח האב מועד ומקום לפגישת הקטין עם אביו.

מאליו ברור כי כדי להמשיך את הטיפול מוזמן האב ורשאי לנקוט הליך מתאים אשר במסגרתו ניתן יהא אף לקבוע הליך טיפולי ברצון – ובלית ברירה הליך טיפולי כופה.

צריכה האם להבין כי אם לא תמלא הוראתי בדבר פגישות דו שבועיות כאמור בבית קפה עד אשר יינתנו הוראות אחרות, עשויה האם למצוא עצמה במקום בו היא אינה ממלאת הוראה חוקית של בית המשפט.

לעת הזו תסגור המזכירות את התיק.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

18 יוני 2019

י"ס 19-06-21954 ד. נ' ה.

הוצאות ההליך נקבעות בזאת לסך 5,000 ₪, אשר לא ייפרעו אם יחלו הפגישות של האב עם הקטין כפי שקבעתי.

אני מתיר פרסום החלטתי זו, ללא פרט מזהה כלשהו אודות הצדדים, תוך חשיפת שמו של עורך הדין.

ניתן והודע היום ט"ו סיוון תשע"ט, 18/06/2019 במעמד הנוכחים.

ארז שני, שופט